

Sygn. akt II CSK 332/19

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Krajewski

w sprawie z powództwa Skarbu Państwa - Państwowego Gospodarstwa Leśnego
Lasy Państwowe - Nadleśnictwo S. w K.

przeciwko E. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

o zapłatę kwot w sprawach połączonych do wspólnego rozpoznania:

- 64.048,57 zł (V GC (...)),

- 66.633,53 zł (V GC (...)),

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 listopada 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 27 lutego 2019 r., sygn. akt VIII Ga (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 27 lutego 2019 r. Sąd Okręgowy w S. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w G. z 19 czerwca 2018 r. w ten sposób, że oddalił powództwa w połączonych do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia trzech sprawach z powództwa Skarbu Państwa przeciwko E. sp. z o.o. w P..

Powód wniósł o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej od tego rozstrzygnięcia ze względu na jej oczywiste uzasadnienie motywowane sprzecznością orzeczenia z podstawowymi zasadami orzekania obowiązującymi w demokratycznym państwie prawa, oczywistym naruszeniem art. 2 § 1 k.p.c., jak też art. 2, 7 i 10 Konstytucji RP, przez nieuwzględnienie zasad wyrażonych

w wymienionych przepisach, wyrażających się w rozdzieleniu uprawnień organów administracyjnych i sądów powszechnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, wyrażającym się w szczególności w konieczności zapewnienia jednolitej wykładni i jednolitego stosowania prawa.

Skarżący oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. oczywistym uzasadnieniu skargi. Przesłanka ta byłaby spełniona, gdyby zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym bez konieczności prowadzenia bardziej szczegółowej analizy. Uznanie oczywistej wadliwości orzeczenia wymaga wykazania jego sprzeczności z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania (por. post. SN z 20 marca 2019 r., I CSK 475/18; z 11 kwietnia 2018 r., IV CSK 506/17; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 529/17; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 728/17; z 15 maja 2018 r., II CSK 2/18; z 10 maja 2018 r., I CSK 798/17; z 23 maja 2018 r., I CSK 36/18; z 29 maja 2018 r., I CSK 42/18; z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 534/17; z 12 marca 2018 r., III CSK 291/17; z 22 kwietnia 2016 r., V CSK 650/15).

Przeprowadzona przez Sąd Najwyższy analiza nie daje podstaw do uznania orzeczenia Sądu Okręgowego za wadliwe w stopniu oczywistym.

W szczególności za bezzasadny należy uznać postawiony w skardze kasacyjnej zarzut, zgodnie z którym Sąd Okręgowy wykroczył poza zakres swojej

kompetencji i rozstrzygnął, jako wypadkową, kwestię należącą do organów administracji publicznej i sądów administracyjnych. W niniejszej sprawie Sąd nie rozstrzygał kwestii odnoszących się do zasad opodatkowania podatkiem od nieruchomości, ale dokonał interpretacji postanowień umowy cywilnoprawnej w zakresie wysokości należnego wynagrodzenia. Zgodnie z art. 353¹ k.c. w umowie zobowiązaniowej strony mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Korzystając z przewidzianej w tym przepisie kompetencji, strony uzależniły wysokość wynagrodzenia od wysokości opodatkowania podatkiem od nieruchomości. Dopuszczalność takiego uzależnienia nie budzi żadnych wątpliwości i wątpliwości nie może również budzić, że strony są uprawnione do zastrzeżenia w umowie trybu, w jakim - na potrzeby ustalenia wysokości wynagrodzenia - ustalana będzie ostateczna wysokość opodatkowania. Takie postanowienie nie oznacza wkroczenia w zakres kompetencji organów uprawnionych do orzekania w sprawach podatkowych, gdyż nie ma żadnego wpływu na wysokość podatku. Determinuje ono jednak sposób oznaczenia wysokości wynagrodzenia na potrzeby umowy, do czego niewątpliwie uprawnione są strony i co może weryfikować sąd powszechny w postępowaniu cywilnym.

Dokonując wykładni postanowień umowy we wskazanych powyżej zakresie, Sąd Okręgowy ustalił, że w przypadku wydania przez organ podatkowy ostatecznej decyzji administracyjnej, powód obowiązany był wykorzystać wszelkie przewidziane prawem środki odwoławcze, co obejmowało także złożenie skargi do sądu administracyjnego. W opinii Sądu zasada ta nie obowiązywała wprawdzie w sprawach, w których wniesienie środków odwoławczych byłoby oczywiście nieuzasadnione (§ 5 ust. 7 umowy wykonawczej), jednak stwierdzenie takiej oczywistej bezzasadności mogło nastąpić wyłącznie w drodze specjalnej procedury przewidzianej w § 5 ust. 8 tej umowy. Procedura ta w niniejszej sprawie nie została zaś zachowana.

Powyższy rezultat wykładni umów zawieranych przez strony nie jest niepodważalny i można wyobrazić sobie także alternatywne interpretacje. Za wykładnią przyjętą ostatecznie przez Sąd II instancji przemawiają jednak istotne argumenty, które sprawiają, że nie można jej odrzucić jako oczywiście bezzasadnej.

Sprawia to, że skargi kasacyjnej nie można uznać za oczywiście uzasadnioną w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy nie znalazł przy tym innych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wprawdzie w uzasadnieniu skarżący powołuje szereg orzeczeń sądów powszechnych prezentujących - w jego opinii - rozbieżne stanowiska co do kwestii istotnych dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, jednak nie przedstawia ich treści ani nie wskazuje bliżej, co było przedmiotem orzeczeń w poszczególnych przypadkach. Nie pozwala to na stwierdzenie, że w niniejszej sprawie występuje przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w postaci rozbieżności w orzecznictwie sądów, zwłaszcza, że rozbieżność ta powinna odnosić się do przepisów prawnych, a nie wykładni umów.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

as]

jw